

cijalno vprašanje za velik korak svoji rešitvi. Iz kmetijstva za kmetijstvo, to naj bi bilo vodilo v tem slučaju!

Nikakor ne smemo misliti, da bi bila taka preosnova Bog vedi kako težavna in velika, marveč prav lahko in z majhnim trudom bi se dala zvršiti. *)

Pedagogična načela, katera vodijo učitelje pri prvem pouku, so pripoznana. Nazorni nauk izpolnjuje svojo dolžnost. Dokler otrok ne pojmi učnih prvin, ne bilo bi pametno vsiljevati mu strogovnih pravil, katerih nikakor ne more umeti. Toda otroku se bistri um, obzor se mu jasni in širi, prestopa iz oddelka (razreda) v oddelek, dobiva novih knjig in se uči iz njih novih predmetov. Tu pa je že treba pomagati mu, pripravljati ga na bodoče zahteve, tem bolj, ker se lahko stori brez vsakega večjega truda, ne da bi — glede na posamezne predmete — treba bilo popravljati učne načrte. Treba bi bilo le prirediti primernih beril. — Koliko dogodkov opazamo v prirodi vsak dan! Vsi imajo večji ali manjši pomen tudi za kmetijstvo. Nekateri vplivajo ugodno, drugi ne, nekateri pa se nam zde brez vpliva. Ako jih ne poznamo, ne menimo se mnogo za nje. Ko bi jih pa pridno opaževali, spoznali bi, da bi se z marsikakim koristnim pojavom še bolje lahko okoristili, ako bi ga poznali, da bi se mnogokrat obvarovali škode, ako bi nam slabo vplivajoča sila bila znana. Stvari, katere se nam zde brez pomena, donašajo mnogokrat velikanske dohodke, kadar izpoznamo njihovo porabnost. Vsak kraj, gozd, travnik ali njiva, vsak vremenski pojav, letni čas i. t. d. ponuja učitelju sto in sto prilik, da seznanja svoje učence s prirodo, kolikor jim bode treba vedeti za svojo stroko. Pojave, katere se iz katerega koli vzroka ne morejo dobro opaževati v prirodi, pojasnjeval bi jim s „poskusi“. Na ta način postal bi pouk v ljudski šoli živo tolmačenje življenja, a bil bi ob enem zanimiv in prijeten, da bi se ga otroci prav veselili. Velike vrednosti so tudi izleti ali izprehodi. Učitelj lahko najde kako primerno drevo, škodljivih ali koristnih mrčesov in drugih živali, lepo in slabo obdelanega, čistega in plevelnega polja, dobrih in slabih travnikov itd. — sami predmeti, o katerih se da marsikaj lepega povedati, na pr.: kako je ohraniti rodno, pravilno oskrbovano drevje in polje pri moči, kako slabo in ne rodno izboljševati, zakaj je to tako, ono drugače itd. (Konec prih.)

Razne reči.

— Posneto mleko je dati odstavljenim teletom vedno sladko, prasičem pa skisano. Na pol skisano mleko je škodljivo teletom in prasičem.

— Ako daješ kokošim kuhane piče po zimi in imajo še vrhu tega gorak kurnik, gotovo celo zimo neso jajca.

*) Ne bodem presojal, koliko je dosedaj koristila ljudska šola kmetijstvu, niti ne bodem priporočal kakega preosnovnega načrta. To prepuščam bolj večim močem. Navedem naj le nekatere misli.

— Na to moramo posebno opozarjati sadjarje, naj ne nasajajo novih drevesec ondi, koder so bila dosedaj drevesa iste vrste, toraj ne hrušek, koder so dolgo let rasle hruške, a sedaj posahnile, ne češpelj, koder so dosedaj bile češplje itd. Ne smemo zabiti, da ima drevje velike, daleč segajoče korenine, katere v mnogih desetletjih zelo oslabe zemljo in iz nje posrkajo ves živež, in kadar jim ni več potrebnih hranilnih snovi, začanja drevje pešati, dokler se naposled posuši. Šaj dober kmetovalec dobro ve, da ne sme, koder je bila detelja, celo pa lucerna, pred 8 leti zopet sejati detelje, sicer bo revna, kajti poprejšnja detelja je s svojimi dolgimi koreninami iz spodnje zemeljske plasti pobrala vse, in novi setvi bi zatorej primanjkovalo potrebnih redilnih snovi, katerih so pa tako hitro ne nabere zopet, ampak šele v nekaterih letih. Odberimo torej za nov nasad drug, čvrst kraj, koder bode drevje raslo krepko, poprejšnja zemlja pa se izpočila in urodovitila za nov nasad. Kakor poljedelcu, tako treba tudi sadjarju umno vrstiti ali kolobariti, ako hoče res obilnega sadu, ki mu edin lahko povrača velike stroške.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 37. Imam pet let staro kobilu, katera nekaj časa sem težko sope. Bojim se, da ne postane nadušljiva. Kaj naj storim, da zabranim to bolezen? (J. G. v K. na Goriškem.)

Odgovor: Težkemu sopenju je lahko tudi kak drug vzrok, ne le naduha; zaradi tega dajte kobilu ob pravem času pregledati živinozdravniku. Naduha je obče neozdravna, zmanjšati ali preprečiti se pa da z lahko hrano, zlasti z zeleno krmo, korenjem itd. Suhe krme naj žival malo dobiva in od časa do časa pa kako dristilo. Konju, ki je k naduhi nagnen, prija kaj dobro paša, in treba ga je presilnega dela, zlasti pa hitrega teka varovati. V novejšem času smatrajo proti naduhi arsenik (mišnico) za zelo uspešno sredstvo, a ž njim more in sme lečiti le živinozdravnik.

Vprašanje 38. Ali bi bilo dobro posuti žaganja po drevesnici, da bi se ohranila vlaga drevju in preprečila rast plevelu? Ali bi to nič ne škodilo? (J. V. v K. št. 11.)

Odgovor: Gotovo smete posuti in sicer spomladi, kadar je drevesnica uže okopana in opleta in kmalu po kakem hudem dežji. Jeseni pa poljite v drevesnici po žaganji gnojnice ter prihodnjo pomlad vse skup podkopajte.

Vprašanje 39. Kje dobim dobrega zgodnjega ovsa za seme? (J. V. v K.)

Odgovor: Priporočamo Vam tudi gorenjski oves, ki je zelo lep, težek, rodoviten in tako zgodenj, da morete za njim še tisto leto dobiti drug pridelek. Takega semenskega ovsa Vam morda priskrbi Šoklič na Selu, pošta Bled.